

Toetuse andmise tingimuste kehtestamine tegevuse „IT Akadeemia teaduse toetusmeetme rakendamine“ elluviimiseks

1. Reguleerimisala

- 1.1. Käesolev käskkirja lisa on koostatud teadus ja arendustegevuse ning innovatsioonistrateegia 2014-2020 „Teadmistepõhine Eesti“ (edaspidi TAI strateegia) rakendamiseks.
- 1.2. Käskkirjaga sätestatakse toetuse andmine rakendusametuse tegevusteks „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014-2020“ (edaspidi rakenduskava) prioriteetse suuna 4 „Kasvuvõimeline ettevõtlus ja rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline teadus- ja arendustegevus“ meetme 4.5 „IKT programm“ tegevuse 4.5.1. „IT Akadeemia teaduse toetusmeetme rakendamine“ elluviimiseks.
- 1.3. Toetust antakse perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi STS) § 12 lõikes 1 nimetatud meetmete nimekirjas märgitud eesmärkide „Eesti majandusstruktuuri muutmine teadmistemahukamaks läbi nutika spetsialiseerumise“ ja „IKT toetamine nutika spetsialiseerumise osana panustab Eesti majanduse ja kogu ühiskonna innovatsioonivõimekuse kasvatamisse, prioriteetsete teadussuundade IKT teadus- ja arendustegevuse võimekuse kasvatamisse ülikoolides ja IKT teadus- ja arendustegevuse sidumisse kõrghariduse kõigi astmetega“ saavutamiseks.

2. Mõisted

- 1) *IT Akadeemia programm*: Eesti riigi, ülikoolide ja info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) sektori ettevõtete vaheline programm valdkonna jaoks vajaliku tööjõuressursi tagamiseks ning eelduste loomiseks IKT abil saavutatavaks majanduskasvuks läbi rahvusvaheliselt konkurentsivõimelisel tasemel IKT hariduse pakkumise Eesti ja välisüliõpilastele.
- 2) *IT Akadeemia juhtkomisjon*: IT Akadeemia programmi juhtiv kogu, kuhu kuuluvad Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidu poolt nimetatud IKT sektori tööandjate esindajad, Haridus- ja Teadusministeeriumi esindajad, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi esindaja ning nõuandvate ekspertidena on kaasatud asjakohaste Eesti ülikoolide esindajad.
- 3) *IKT teaduse toetusmeetme*: IT Akadeemia programmi osa, mille raames toetatakse IKT alase teadusvõimekuse tugevdamist ning teadus- ja arendustegevuse kvaliteedi tõstmist asjakohastes Eesti ülikoolides. Käesoleva toetuse andmise tingimuste koostamise hetkel

toetatakse IKT teaduse toetusmeetme raames Tartu Ülikooli ja Tallinna Tehnikaülikooli, kellele on määratud informaatika ja infotehnoloogia õppekavagrupi kaasvastutus.

- 4) *Prioriteetne teadussuund*: IKT teaduse toetusmeetme raames välja valitud ning IT Akadeemia juhtkomisjoni poolt kinnitatud eelisarendatav teadussuund. Käesoleva IKT toetuse andmise tingimuste koostamise hetkel on prioriteetseteks teadussuundadeks tehisintellekt ja masinõppimine, andmeteadus ja suurandmed, robotite-inimeste koostöö ja asjade internet tööstuse protsessides, tarkvara usaldusväärsus, tarkade asjade internet, riistvara ja süsteemide turvalisus ning usaldatavus.
- 5) *Teadlane*: akadeemilise töötaja ametikohal töötav isik, kelle tööülesanneteks on õppetöö ja/või teadus- ja arendustegevuse läbiviimine. Käesoleva IKT toetuse andmise tingimuste raames kvalifitseeruvad teadlased, kes ei ole vähemalt ühe aasta jooksul enne toetuse raames finantseeritavale teadlase ametikohale kandideerimist töötanud samas ülikoolis teadlase ametikohal. Tegevuse arvestusse lähevad teadlased, kelle tööleping partneriga on sõlmitud mitte varem kui 01.09.2018.a.
- 6) *Nutika spetsialiseerumise juhtkomitee*: kasvuvaldkondade arendamise juhtimiseks majandus- ja kommunikatsiooniministri 10. veebruari 2014.a käskkirjaga nr 14-004 kokku kutsutud juhtkomitee, kuhu kuuluvad ministriumite (Haridus- ja Teadusministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Rahandusministeerium), Riigikantselei, Rektorite Nõukogu ja ettevõtjate esindajad.

3. Toetuse andmise eesmärgid ja seos arengukavadega

- 3.1. Toetuse andmise eesmärgiks on kasvatada Eestis tipptasemel IKT teadus- ja arendustegevuse võimekust, rakendada seda Eesti ühiskonna ja majanduse huvides, hoogustades erinevatel elualadel teaduspõhiste ja innovaatiliste lahenduste kasutuselevõttu ja suurendada IKT kõrgharidusõppe teaduspõhisust.

Muuhulgas haakub IKT teaduse toetusmeede otseselt nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondade (eelkõige IKT horisontaalselt läbi teiste sektorite) arendamisega. Käesolev struktuurivahenditest rahastatud tegevus on mõeldud järgmiste IKT teaduse toetusmeetme strateegiliste eesmärkide täitmiseks:

- prioriteetsetes teadussuundades ülikoolide IKT teadus- ja arendustegevuse võimekuse kasvatamine;
- teadus- ja arendustegevuse sidumine õppetegevusega kõigil kõrghariduse haridusastmetel.

- 3.2. Toetus on suunatud Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014-2020 prioriteetse suuna 4 „Kasuvõimeline ettevõtlus ja seda toetav teadus- ja arendustegevus“ eesmärgi „T&A on kõrgetasemeline ja Eesti on rahvusvahelises TAI alases koostöös aktiivne ja nähtav” saavutamiseks.

- 3.3. Tegevused toetavad TAI strateegia ja konkurentsivõime kava „Eesti 2020“ eesmärkide täitmist ja on kooskõlas nutika spetsialiseerumise strateegilise raamistiku põhimõtetega.

4. Rakendusasutus ja -üksus

- 4.1. Käesoleva toetuskeemi rakendusasutus on Haridus- ja Teadusministeerium (edaspidi rakendusasutus).
- 4.2. Rakendusüksus on Riigi Tugiteenuste Keskus (edaspidi rakendusüksus).

5. Elluviija ja partnerid

Tegevuste elluviija on Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutus (HITSA; edaspidi ka elluviija) ning partneriteks Tartu Ülikool ja Tallinna Tehnikaülikool. Partnerid osalevad punktis 7 toodud tegevuse 1 elluviimises. Elluviija sõlmib partneritega partnerlusleppe, millega kehtestatakse lepingupoolte õigused ja kohustused ning elluviija ja partneri vaheline vastutuspiir.

6. Tegevuste abikõlblikkuse periood

Tegevuste abikõlblikkuse periood on 01.01.2019 - 31.08.2023.

7. Toetatavad tegevused ja nende elluviijad

7.1. Tegevus 1: IKT teadus- ja arendustegevuse ning kõrghariduse inimressursi arendamine

IKT valdkonna koolitusmahu, ettevõtete koostöövõimekuse ning teadustöö kvaliteedi tagamiseks on olulisim tagada valitud teadussuundades piisava hulga teadlaste olemasolu.

Peamisteks tegevusteks on vastavalt IKT teaduse toetusmeetmes kokkulepitule prioriteetsetesse teadussuundadesse kõrgetasemeliste teadlaste töölevõtmine ning nende õppe- ja teadus- ja arendustöö läbiviimise toetamine. Tegevuse raames moodustatakse igas prioriteetses teadussuunas uusi uurimiserühmi, samuti täiendatakse olemasolevaid uurimiserühmi uute inimestega, seega on tegevuste raames tekkivad peamised kulud tööle võetud teadlaste, sealhulgas nooremteadurite, palgakulud. Õppijate motiveerimiseks ning teadus- ja arendustegevuse jätkusuutlikkuse tagamiseks antakse parimate tulemustega kõrghariduse 3. astmel õppijatele võimalus osaleda uurimiserühmade töös, võttes nad uurimiserühmadesse tööle nooremteaduritena.

Oodatavad tulemused:

- 1) tegevuse raames valitud valdkondades piisava järelkasvu kindlustamine, mis ühe tulemusena väljendub programmi raames toetatud teadlaste poolt tegevuse elluviimise perioodil juhendatud lõputööde arvus;
- 2) teadus- ja arendustegevuse taseme tõstmine programmi raames toetatud teadussuundades, mida iseloomustab tegevuse raames toetatud teadlaste poolt avaldatud publikatsioonide arv. Publikatsioonidena arvestatakse tegevuse elluviimise perioodil avaldatud või avaldamiseks vastu võetud artikleid ja toimetisi (proceeding paper), mida indekseeritakse ISI Web of Science andmebaasis ja/või andmebaasis Scopus, mille (kaas)autoriks on tegevuse raames värvatud teadlane/teadlased ning millel on asutusena (aadress) märgitud tegevuse partner.

7.2. Tegevus 2: IKT kõrghariduse ja TA-tegevuse seire

IKT kõrghariduse ja TA-tegevuse eesmärgipärase tõhusa ja mõjusa arengu tagamiseks on oluline seirata IKT kõrghariduse ja TA-tegevuse mahtu ja kvaliteeti iseloomustavaid näitajaid ja nende arengute põhja suunata tegevusi sobivas suunas.

Peamiseks tegevuseks on elluviija poolt läbiviidav iga-aastane seire, st erinevate IKT kõrghariduse ja TA-tegevuse kvaliteeti ja mahtu peegeldavate näitajate kogumine ja analüüsimine ja selle põhjal poliitikasoovituste koostamine. Asjakohased näitajad ja analüüsid

avalikustatakse ning nendest teavitatakse nii poliitikakujundajad, meetme juhtkomisjoni ja laiemat üldsust (sh info HITSA kodulehel, pressiteated jms). Tegevuse elluviijaks on HITSA.

Oodatavaks tulemuseks on aja- ja asjakohaste andmete kogum IKT kõrghariduse ja TA tegevuse mahu ja kvaliteedi kohta ning nende andmete kättesaadavus otsustajatele.

8. Sihtgrupp

Otseseks sihtgrupiks on ülikoolide, kellele on määratud informaatika ja infotehnoloogia õppekavagrupi kaasvastutus, IKT suuna teadlased ja üliõpilased. Tegevuse kaudseks sihtgrupiks on valdkonna ettevõtted ja avaliku sektori asutused, samuti avalikkus laiemas mõttes.

9. Tegevuse juhtimine

9.1. IT Akadeemia juhtkomisjon

Programmi tegevuste kavandamist ja seiret nõustab IT Akadeemia juhtkomisjon, mille koosseis ja töökord on kinnitatud haridus- ja teadusministri käskkirjaga.

IT akadeemia juhtkomisjoni ülesanded käesoleva tegevuse raames on:

- Nõustada elluviijat ja rakendusasutust lähtudes tegevuse eesmärkidest;
- Vahearuanetele tuginedes teha ettepanekuid toetatavate tegevuste läbiviimiseks ning partnerite tegevuskavade ja eelarvete muutmiseks;
- Kooskõlastada tegevuse vahearuanded ja lõpparuanne.

Juhtkomisjoni tehnilise teenindamise tagab elluviija.

9.2. Nutika spetsialiseerumise juhtkomitee

Nutika spetsialiseerumise juhtkomitee on valdkondlik komisjon perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse § 33 kohaselt. Nutika spetsialiseerumise juhtkomitee ülesandeks on jälgida nutika spetsialiseerumise püstitatud eesmärkide täitmist ja selleks vajalikke tegevusi ning teha ministritele, innovatsioonipoliitika komisjonile ja teaduspoliitika komisjonile ettepanekuid muudatusteks strateegiate meetmetes ja tegevustes või algatada strateegiate muutmine.

10. Tulemus- ja väljundnäitajad

Tulemusnäitaja	Mõõtühik	Algväärtus	Baasaasta	Sihtväärtus 2023	Andmeallikas	Aruandluse sagedus
IKT prioriteetsete teadussuundade uurimisrühmadesse tegevuse raames lisandunud teadlaste juhendamisel kaitstud lõputööde arv	lõputöö	0	2018	200	Partnerid	Kord aastas

Väljundnäitaja	Mõõtühik	Algväärtus	Baasaasta	Sihtväärtus 2023	Andmeallikas	Aruandluse sagedus
IKT prioriteetsete teadussuundade uurimisrühmadesse tegevuse raames lisandunud teadlaste arv	teadlane	0	2018	45	Partnerid	Kord aastas
IKT prioriteetsete teadussuundade uurimisrühmadesse tegevuse raames lisandunud teadlaste avaldatud publikatsioonide arv	publikatsioon	0	2018	100	Partnerid	Kord aastas

11. Eelarve

Tegevuse kogumaksumus on 12 000 000 EURi, mida rahastatakse järgnevalt: Euroopa Sotsiaalfond 10 200 000 EURi (kuni 85 % kogumaksumusest) ja riiklik kaasfinantseering 1 800 000 EURi (vähemalt 15 % kogumaksumusest). Toetuse määr on 100 %.

TEGEVUSED ja kindlaksmääratud kulukohad	Tegevuste eelarve kokku	Sh elluviija eelarve	Sh Tartu Ülikooli eelarve	sh Tallinna Tehnikaülikooli eelarve
IKT teadus- ja arendustegevuse ning kõrghariduse inimressursi arendamine	11 678 000	0	5 255 100	6 422 900
Sh otsene personalikulu	8 341 429	0	3 753 643	4 587 786
Sh ülejäänud abikõlblikud kulud ühtse määra alusel 40% otsestest personalikuludest	3 336 571	0	1 501 457	1 835 114
IKT teadus- ja arendustegevuse ning kõrghariduse seire	161 000	161 000	0	0
Sh otsene personalikulu	115 000	115 000	0	0
Sh ülejäänud abikõlblikud kulud ühtse määra alusel 40% otsestest personalikuludest	46 000	46 000	0	0
Horisontaalsed tegevused (projektijuhtimine)	161 000	161 000	0	0
Sh otsene personalikulu	115 000	115 000	0	0
Sh ülejäänud abikõlblikud kulud ühtse määra alusel 40% otsestest personalikuludest	46 000	46 000	0	0
KOKKU	12 000 000	322 000	5 255 100	6 422 900
Sh otsene personalikulu	8 571 429	230 000	3 753 643	4 587 786
Sh ülejäänud abikõlblikud kulud ühtse määra alusel 40% otsestest personalikuludest	3 428 571	92 000	1 501 457	1 835 114

12. Kulude abikõlblikkus

12.1. Abikõlblikeks kuludeks loetakse käesolevas käskkirjas nimetatud tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud, mis vastavad Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2014. a määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-s 2 ning käesolevas käskkirjas sätestatud tingimustele.

- 12.2. Abikõlblikud on järgmised käesoleva tegevuse punktis 7 nimetatud tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud:
- 12.2.1. otsesed personalikulud vastavalt ühendmääruse § 3 lõike 1 punktidele 1- 4;
 - 12.2.2. tegevuse ülejäänud abikõlblikud kulud ühtse määra alusel arvestatuna 40 % otsestest personalikuludest vastavalt ühendmääruse § 10.
- 12.3. Mitteabikõlblikud on kõik ühendmääruse §-s 4 loetletud kulud.

13. Toetuse maksmise tingimused ja kord

- 13.1. Toetuse maksmine toimub vastavalt perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse §-dele 28–30 ja ühendmääruse §-dele 11-15.
- 13.2. Toetus makstakse välja tegelike kulude alusel vastavalt ühendmääruse § 14 lg 1 punktile 1, ühtse määra alusel vastavalt ühendmääruse § 15 lõigetele 1 ja 5.
- 13.3. Toetus makstakse elluvijale välja perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse § 29 lõike 8 alusel kehtestatud korras rakendusüksusele esitatud maksetaotluse alusel. Elluvija peab esitama rakendusüksuse kinnitatud vormil maksetaotluse rakendusüksusele kord kvartalis e-toetuste keskkonna kaudu.
- 13.4. Rakendusüksuse põhjendatud nõudmisel lisab elluvija maksetaotlusele otseste personalikulude tasumist tõendavate ja muude asjakohaste dokumentide koopiaid.
- 13.5. Rakendusüksus kontrollib maksetaotluse ühendmääruse § 12 lg 1 sätestatud tähtaja jooksul (edaspidi maksetaotluse menetlemise tähtaeg). Juhul, kui maksetaotluses on puudusi või kulude abikõlblikkuse üle otsustamiseks on rakendusüksusel või sertifitseerimisasutusel vaja lisateavet, pikeneb maksetaotluse menetlemise tähtaeg puuduste kõrvaldamise või dokumentide ja teabe esitamise aja võrra. Muul põhjendatud juhul võib rakendusüksus menetlemise aega pikendada, teavitades sellest toetuse saajat.
- 13.6. Viimane maksetaotlus esitatakse koos lõpparuandega. Viimane väljamakse tehakse pärast lõpparuande kinnitamist rakendusüksuse poolt.
- 13.7. Rakendusüksusel on õigus peatada maksetaotluse menetlemine osaliselt või täielikult vastavalt perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse §-le 30.

14. Elluvija ja partneri kohustused

- 14.1 Elluvijale kohalduvad lisaks käesolevas käskkirjas sätestatule perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse §-des 24 ja 26 sätestatud kohustused.
- 14.2 Ühtlasi on elluvija kohustatud:
 - 14.2.1 esitama rakendusüksusele järgneva eelarveaasta väljamaksete prognoosi iga aasta 20. jaanuariks. Esimese eelarveaasta väljamaksete prognoosi esitatakse 15 tööpäeva jooksul käskkirja lisa kinnitamisest;
 - 14.2.2 esitama korrigeeritud väljamaksete prognoosi järele jäänud eelarveaasta osas kui maksetaotlus erineb rohkem kui 25% võrra esitatud prognoosist;
 - 14.2.3 sõlmima partneritega lepingud, millega sätestatakse partnerile eelarve ja tegevuskava ning mõlema poole õigused ja kohustused;
- 14.3 Partner peab täitma perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse §-s 25 nimetatud kohustusi.

15. Tegevuste elluviimise aruandlus

- 15.1 Elluviija esitab rakendusüksusele e-toetuse keskkonna kaudu iga aasta 20.jaanuariks vahearuaande. Vahearuaandes peab olema kajastatud punktis 10 (Tulemus- ja väljundnäitajad) loetletud näitajate täitmine;
- 15.2 Rakendusüksus kontrollib hiljemalt 20 tööpäeva jooksul vahearuaande laekumisest, kas aruanne on vormikohane ja nõuetekohaselt täidetud.
- 15.3 Juhul kui vahearuaandes puudusi ei esine, kinnitab rakendusüksus aruaande.
- 15.4 Puuduste esinemisel vahearuaandes annab rakendusüksus elluviijale vähemalt 10 tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks ning rakendusüksus kinnitab aruaande 5 tööpäeva jooksul peale puuduste kõrvaldamist.
- 15.5 Elluviija esitab rakendusüksusele e-toetuse keskkonna kaudu rakendusüksuse kehtestatud vormil lõpparuande hiljemalt 45 päeva jooksul alates abikõlblikkuse perioodi lõppemisest. Lõpparuandes peab lisaks punktis 10 nimetatud informatsioonile sisalduma ülevaade ellu viidud tegevuste mõjust läbivatele teemadele.

16 Tegevuste ja nende elluviimise tingimuste muutmine

- 16.1 Rakendusasutusel on õigus muuta toetuse andmise tingimuste käskkirja enda algatusel, elluviija või rakendusüksuse algatusel.
- 16.2 Juhul, kui muutmise algatab elluviija või rakendusüksus, esitatakse vastavasisuline taotlus rakendusasutusele. Juhul, kui muutmise algatab rakendusasutus, teavitab rakendusasutus muutmisest elluviijat ja rakendusüksust kirjalikult taasesitatavas vormis.
- 16.3 Rakendusasutus kooskõlastab muudatuse eelnõu korraldusasutusega ning edastab arvamuse avaldamiseks elluviijale ja rakendusüksusele. Juhul, kui muudatus puudutab toetuse andmise eesmärki, sihtgruppe või toetatavaid tegevusi, edastatakse eelnõu lisaks arvamuse avaldamiseks struktuuritoetuse seaduse § 33 nimetatud valdkondlikule komisjonile ning Rahandusministeeriumile vastavalt struktuuritoetuse seaduse § 13 lõike 3 ja Vabariigi Valitsuse reglemendi § 6 lõikele 3.
- 16.4 Rakendusasutus muudab käesolevat käskkirja juhul, kui eelarvet tegevuste lõikes punktis 11 muudetakse rohkem kui 15 % tegevuse kinnitatud eelarvest. Juhul, kui muudatus tegevuste lõikes tehakse väiksemas mahus, on elluviija enne kulutuste tegemist kohustatud eelarve muudatuse kooskõlastama rakendusüksusega ja esitama kooskõlastatud eelarve teadmiseks rakendusasutusele.
- 16.5 Rakendusasutus edastab muudetud toetuse andmise tingimused korraldusasutusele, rakendusüksusele ja elluviijale.

17 Finantskorrektsioonid

- 17.1 Finantskorrektsiooni otsuse tegemine toimub vastavalt perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse §-des 45-47 ja ühendmääruses sätestatule.
- 17.2 Mitteabikõblilikuks tunnistatud kulud jäävad elluviija enda tasuda või nõuab elluviija need tagasi osapoolelt, kelle tegevuse või tegevusetuse tõttu mitteabikõblilised kulud tekkisid.
- 17.3 Toetuse tagasimaksmine toimub vastavalt perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse §-le 48-49 ja ühendmääruses sätestatule.

18. Dokumentide säilitamine

Kulu abikõlblikkust tõendavaid dokumente ja muid tõendeid säilitatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 140 lõikele 1 neli aastat, alates selle aasta detsembrist, millal 30. juuni seisuga on kõikide projektis abikõlblikuks arvatud kulude alusel toetus välja makstud, välja arvatud, kui muus õigusaktis on sätestatud pikem tähtaeg.